

Pályázat a költői elbeszélésre.

Isten uja.

1. Fáradt verőfényvel nyugszik a nap éjen,
Darufalva tornyát aranyozza szepten;
Tízta ké'k a mennybolt, meddig aszem ellát,
A kéaldozó nap festi csak az aját;
Nem fűődik arca sima tükör föben,
Szemcsaló tűzgömbje lehanyatlak gyorsan;
Fésledező bimbón emyelve játsszik
Az utolsó sugar, de már az se' látszik.

2. Országut mentében kies Darufalva,
Esti harang csendül, aztán minden
Játékait vette, irambik a gyermek,
Ottthon meleg tejet nyugodalmat nyújt meg;
Addig körülülve a kerített asztal,
Melyen kifáradtak jó étel vigasztal; —
Csak eltértek, langha skellőcskék sühognak,
Hunokmadár sivit, a baglyok hühognak.

3. Felragyog a boltan egy-egy tűnde csillag,
Míg az utcaajtók nyikorogva nyílnak;
Éji boldogtában a komondor hallja,
Dühös csaholása karsait kicsalja;
Támad erre hosszu, össze-vissza látma,
Mely az éji csendben nem fél a határba;
De a kandur, mely a hájban egeréreg,
Nem fél a sem a béktelenséget.

4. Oxalatt a házból egy-egy ember ballag,
Simára vált törzsen jó helyet foglalnak;
Elbeszélnek ottan sokszor az éjfélig,
Csillagok járását jövendölve nézik....
Darufalva végén Péter uram háza;
Előtte is vasos törzsek éjszakai,
Rajta ül a gazda cuppogva pipázván,
Figyel a madárra, mely kúrkol háján.

„Dies Domini, sicut fuit in nocte, ita
veniet.... Vigilemus.... sobrii simus, induiti
loricam fidei et charitatis, et galeam spem
salutis.” Thess. I. 5.

5. „Adj, Isten jó estét!” hangzik nemsokára,
S Imre bácsi ül le a kemény lócára.
„Tudja, szomzed uram, kivel vagyok dolga?
Ilyetén köszöntést dobjon a — pokolba!
Bolond vagyok-e én? Azt tudja tán, bolond,
Kinek mind szentigaz, amit csak papja mond?
„Tudom, Péter uram, kivel vagyok dolgom,
De a köszöntésem' magam szerint mondom.

6. „De ugyan hát nem fél Isten haragjától?
Mindent adó-vevő szörnyű hatalmától?
Aki minden percben elveheti éltünk?
Elveheti mindazt, amit óvunk, féltünk...”
Imre bácsi beszél, beszél, de hiába,
Péter uram fejes, seive pedig kába:
Nagy legyen az okdu, hogy a cser kedőjén,
Amely megedződé'k rosszán, nagy időközön.

7. A' sem csoda aztán, hogy olyan családja,
Amilyen rossz-életű maga, Péter bátyja;
Mit a pap skálankint tagjaira rakhat,
Lerántja az otthon, volna is bár nagy had:
Szunnyad az imádság, zúdul a sok átok,
Nem is ritka béré perőknek egy zápfog;
Majd leül a család, feje a közéjen,
Ujságból oktatja ünnepi estéken.

8. Háromolva Istent, megtagadja életét,
A papságot vesdja s még inkább értékét:
„Mli a pokol s ördög? mi az a mennyország?
Papnese is agyém, hogy a népet fosztják...”
Es ilyetén módon a család elomlik,
Benne a békeség, a szeretet bomlik.
Péter uram magát nagy-estűnek véli,
S nem sejt, hogy bűne már itt elíteli.

9. Kevés idő múltán éri nagy betegség,
Azt lesi már minden, hogy a sirba vessék;
Szaggatják a testét iszonyu fájdalmak,
Az orvos nem tudja irét az ily bajnak:
Tudakolja vátkig, de nem jut okára,
És nem tudja mivelkét, bármennyit vizsgálja;
Végre, mint a tiédős, ha tudatlan kérdi
Szól, hogy mégis szóln: is valamit néki.

10. Egyik napon történt, mikor Imre bátya
Ezen Péter uram háza előtt jára,
Mintha szót hallana; hallgatják Imre;
És ottbenn: „Oh Istenem, nézz gyötörmeimre!”
Ezen szót hangzik a beteg ajkáról,
És a jó szomszéd szíve nagyjönnre járul;
Folytatja mesését, de valamit terrel,
Valami jót bizvást, mert mosolyos kedvel.

11. Pétert a betegség újra teremtette,
Mégbánya már minden, gonosz hite szette;
Fogadta, hogy szentül fog élni örökre,
Csak e pogány baja többé ne gyötörje;
Neveli családját Isten félelmében
Ad a nyomorgónak lehetőségekben...
Ilyen dús lesz, ime! hagygyul, halája,
És az Ur. Isten látszott figyelmezeni rája.

12. Mert, bár csodálatos, a szenvedő lábbad,
A bajából senki még nyomot se láthat;
Viruló egészség festi be az arcát,
Tirospozsgás színe hazudtolja harcát.
Aude a fogadás? az már elfeledve,
Legalább Péternek nincsen hozzá kedve:
„Kinek tettem én azt? tettem-e ép ésszel?”
Igy ámitja elkét, a hála így vész el.

13. Fővő vasárnapon beugyit Imre bátya,
Hogy kísérje Pétert az Isten házába:
„Adj, Isten jó napot!” kezdi a szót Imre,
„Ugy-e kend, nem hajlott szíves intésimre,
Most mégis van Isten? Noszakne bor-
szongjon,
Hallottam fohászát...” Elhallgasson, mondóm,
Ha ily szavakkal nyit még egyszer lakomba,
Enmagam dolgom ki fileimél fogva.”

14. Van-e galamb, melynek nem volna epéje? —
Felforr a dió, méreg Imre kabaléba,
Figyül az orokája, ráncosul a homlok,
Mozdul... nyúl... és kere — ajtókilincset fog;
Távozik hő nélkül, mert a lelke éri,
Hogy itt körülvették a bűnök veszélyei;
Haza indul, otthon csillapodik némán,
És hő miatyánkkal bostul áll szomszédján.

15. Kiinn a mezőn immár rengett a dús termés,
Nem érdemel annyit a gonosz teremtés;
Aratáshoz készült vigan Péter gazda,
Kapandó pengőt előre olvasta.
Pedig, hajh! veszendők az emberi dolgok:
Tűnek a kék boltra hamar felhőfoltok,
A megöregült gonosz kiváltképen tudja,
Hogy Isten az olyant könnyelműl sújtja.

16. Peng a kasta, sarló, a gabna leomlik,
Fűj és fogoly rebben, a vad nyúl iramlík;
Az aratók dalát empe szél fölkapja,
Hirdeti, hogy ma van dolguk első napja,
Pittypalattyszó trilláz fenn a levegőben,
Hókkad a zöld élet a rekkenső hőben;
Szonyakik a munkás, kortyogat a korsó,
Forog a kék arsan, mint akár az orsó.

17. De rögtön ijesztő, rettenetes láрма
Miert szárnyal szerte az egész határba?
„Tűz van! tűz van!” hangzik az egyik oldalról,
Valamennyi munkás falm felé fordul;
Félrevertik immár az öreg harangot,
„Jöjjetek! jöjjetek!” rebezi e hangot;
És megered a népség, fut eszeveszetten,
Mintha török tábor üldözne őt lépten.

18. Darufelva végén lobog Péter háza,
Már kicsap az égő szobának a lángja;
A nap-hevítette nádtetőzet pattog,
Gomolyg a füstfelhő, siskeregés coattog.
Péter uram kellen bámezkodik ottan,
Nézi, mint ég össze háza roskadottan,
Lángoló viskóját oltani nincs gondja,
Mogyan mi haszna már, haöntözi, oltja!

19. Egy magában melve; csendes indulatja,
Mintha bix a szélesend lelke is hatna;
Látni lehet arcán, rólmia bár szégyen,
Flogy a tonya lélek változásnak méggén;
Szemeit leszezi a sziporkás földre,
Elmélkedik körben, némán megtörődve:
Féltől eszében, mit egykor igére,
Es a bünnek vádjá silyosul sivére.

20. Erxi, hogy méltó az Isten haragjára,
Azért támad újra hála-fogadása;
Sok erényre, jóra igérkezik késsen,
I megint elborolja, hátából mit késsen.
El is mén vasárnap az Unak házába,
Kegymagot ültetni Keble parlagába.
Örvend a jó szomzed eme változáson,
Kél hozzá jövöre röjke örömszármpon.

21. De, csodák csodája! Péter ismét régi,
Visszatértek lelke makacs hitlenségi.
Elhül Imre bácsi, szorul síve tája,
De nem a duvaság, a rögzöttség bántja;
Szomorúan ballag néma borsalattal,
Szomzedjéért fellik rémes gondolattal:
"Gonosz-lelkü ember, hol marad a hála?
"Vajjon gyermekbáb-e az ezek Királya?"

22. Hullámxik a bíza dió-szemü kaláska,
Melyet az arató még le nem kasáta;
Egy vízben a munkás csak azt mondogatja,
Flogy éltben nem volt ilyen forró napja;
Öntözi a földet hulló verejtéke,
Szomkoly feje zörög, eszik a köve; —
De mit neki hőség? de mit neki munka?
Hisz' Isten áldása nem sorány, nem csóka!

23. Két rövidke bra, ennyi van még hátra,
Es a nap Kocsija utjait megjárta;
De a láthatáron, mintha volna felleg,
Fötét csúcsok, kaluok egymásután kehek;
Most mintha hatalmas vortoronyja vána,
Majd szarassét drad, mintha volna pána:
Eltünik a nappány tűzhevi sugára,
Borul a vidékre kora est homálya.

24. Titkos megrendültség van a természetben,
Mintha fenségeset sejtne a közelben;
Majd rejtelmes szellőt, hirtököt, ^{szerte} ~~szerte~~,
Mely intki lakóit: "Vomljatok felre!"
A borsongó ember némán tér lakába,
Száll a madár, hallaik egek vonitása.
Tolulnak a felhők Kisértet-Röponyngyel,
Mintha összekünnák a földet ezennel.

25. Likkáz a sötétben délen hosszu villám,
Tonya dörej erre, sa felhő' kinyitkán
Leszindul a zápor, elegyítve jéggel,
Szöguldor az orkán szörnyü erejével;
Ropogás - csattogás, zápor zuhogása,
A bolt szakadatlan, tűzes villogása,
Leszegett fatörzsek rémes recsegeése,
Leszabdalt hártetök roppant zörrende...

26. Hinos Reserüség veggyül felelemmel;
De ezen bünös föld felesel Istennel?
Ném; a szegény nép ead vacogó fogakkal,
Gonosz Péter Kikel borsasztó szitokkal;
Látja már, hogy veri "az az Isten" ujjá,
Neki vadult dühvel "csak Káromolja."
Megrögzött a lelke, most is tagad mindent,
De fogcsikorgatva átkoz eget, Istent.

27. Villogóbb a szemé, mint a villám fénye
Dübbabb a vidéknél háborgó bensője;
Görcsösen szorítja feszült izmu öklét,
Mintha sújtásától függne az öröklét!
Nyomori viskóban támlolyog e féreg,
I teremteni Péstül "örök semmiséget";
De öntemmisségén törik akaratja,
I Reserü dühvel az eget hasogatja.

28. Vábitó villámpény özönlük szemébe,
"Átkozott légy, Isten!" zúg a vész neszébe.
Es felel az Isten földtrázó morgással,
Lesugit vas sivére haragos nyilával;
Leomlik a hulla, utána családjá,
Hammivá égati ronda dölt famujá.
Porát a szél hordja messze vidékekre,
Lelke pedig röppen föl az ítéletre!

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA.

Nádasdy-pályamű.

Évk. 1885. sept. 23.

XII.
L.